ĢENERĀLADVOKĀTES JULIANAS KOKOTES [*JULIANE KOKOTT*] SECINĀJUMI

2008. gada 17. jūlijā [1]

I — Ievads

1. Kopienu tiesībās ir noteiktas daļiņu emisiju no transportlīdzekļiem, kas aprīkoti ar dīzeļmotoru, robežvērtības. Bet Nīderlande plāno atļaut tikai tādus transportlīdzekļus, attiecībā uz kuriem ir ievērotas stingrākas robežvērtības. Šī pasākuma mērķis ir samazināt daļiņu koncentrāciju apkārtējā gaisā. Proti, daudzās valsts daļās tiek pārsniegtas Kopienu tiesībās noteiktās daļiņu robežvērtības apkārtējā gaisā.

2. Tādēļ Nīderlande atbilstoši EK līguma 95. panta 5. punktam pieteica Komisijai izņēmumu no daļiņu emisijas robežvērtību regulējuma. Tomēr Komisija noraidīja šo pieteikumu ar Apstrīdēto lēmumu [2]. Pirmās instances tiesa noraidīja Nīderlandes prasību, kas bija vērsta pret Komisijas lēmumu [3].

3. Ar šo apelācijas sūdzību Nīderlande pārmet Komisijai, ka tā neesot ņēmusi vērā savlaicīgi iesniegto ziņojumu, kas ietver jaunu informāciju par gaisa piesārņojumu Nīderlandē. Pirmās instances tiesa, noraidot šos apgalvojumus, neesot ievērojusi Komisijas rūpības pienākumu un pienākumu norādīt pamatojumu. Turklāt Pirmās instances tiesas vērtējumā par to, vai Nīderlandē pastāv īpaša problēma EKL 95. panta 5. punkta nozīmē, esot pieļauta tiesību kļūda.

II — Atbilstošās tiesību normas

4. Pirmās instances tiesa 1.–9. punktā ir šādi noteikusi atbilstošās tiesību normas:

1 — Oriģinālvaloda — vācu.

2 — 2006. gada 3. maija Lēmums 2006/372/EK par valsts noteikumu projektu, kuru saskaņā ar EK Līguma 95. panta 5. punktu paziņojusi Nīderlandes Karaliste un kurā noteiktas daļiņu emisijas robežvērtības transportlīdzekļiem, kas aprīkoti ar dīzeļmotoriem (OV L 142, 16. lpp.).

3 — 2007. gada 27. jūnija spriedums lietā T-182/06 Nīderlande/Komisija (Krājums, II-1983. lpp.).

“1 EKL 95. panta 4.–6. punktā ir noteikts:

“4. Ja pēc tam, kad Padome vai Komisija ir noteikusi saskaņošanas pasākumu, kāda dalībvalsts uzskata par vajadzīgu atstāt spēkā savus noteikumus 30. pantā minēto būtisko iemeslu dēļ vai nolūkā aizsargāt vidi vai darba vidi, tā dara Komisijai zināmus šos noteikumus, kā arī pamatojumu to atstāšanai spēkā.

5. Turklāt, neskarot 4. punktu, ja pēc tam, kad Padome vai Komisija paredzējusi saskaņošanas pasākumu, kāda dalībvalsts uzskata, ka tai jāievieš savi noteikumi, kas pamatojas uz jauniem zinātnes datiem vides vai darba vides aizsardzības jomā un ir saistīti ar īpašu problēmu, kas šai dalībvalstij radusies pēc saskaņošanas pasākuma paredzēšanas, tā dara Komisijai zināmus plānotos noteikumus, kā arī pamatojumu to ieviešanai.

6. Komisija sešos mēnešos pēc 4. un 5. punktā minētās paziņošanas apstiprina vai noraida attiecīgos valsts noteikumus, iepriekš pārbaudot, vai tie nav patvaļīgas diskriminācijas līdzeklis vai slēpts ierobežojums tirdzniecībā starp dalībvalstīm un nerada šķēršļus iekšējā tirgus darbībai.

Ja šajā laikā Komisija lēmumu nav pieņēmusi, 4. un 5. punktā minētos noteikumus uzskata par apstiprinātiem.

Komisija var informēt attiecīgo dalībvalsti, ka šajā punktā minēto laiku var vēl pagarināt uz laiku līdz sešiem mēnešiem, ja to attaisno jautājuma sarežģītība un cilvēku veselība netiek apdraudēta.”

2 Padomes 1996. gada 27. septembra Direktīvas 96/62/EK par apkārtējā gaisa novērtēšanu un pārvaldību (OV L 296, 55. lpp.) 7. panta 3. punktā ir noteikts, ka dalībvalstis izstrādā rīcības plānus, kur gadījumiem, kad pastāv apkārtējā gaisa piesārņojuma līmeņu robežvērtību un/vai trauksmes sliekšņu pārsniegšanas risks, paredz īstermiņa pasākumus šā riska un šādu notikumu varbūtējā ilguma samazi-

nāšanai. Šajos plānos katrā konkrētā gadījumā var paredzēt ierobežot un vajadzības gadījumos pārtraukt darbības, ieskaitot mehānisko transportlīdzekļu satiksmi, kas izraisa robežvērtību pārsniegšanu.

3 Saskaņā ar Direktīvas 96/62 11. panta 1. punkta a) apakšpunktu dalībvalstis informē Komisiju par gadījumiem, kad pārsniegta piesārņojuma robežvērtības un pielaides summa deviņu mēnešu laikā kopš katra gada beigām.

4 Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 13. oktobra Direktīva 98/69/EK, kas attiecas uz pasākumiem pret gaisa piesārņošanu, kuru rada emisija no mehāniskajiem transportlīdzekļiem, un ar ko groza Direktīvu 70/220/EEK (OV L 350, 1. lpp.), stājās spēkā 1998. gada 28. decembrī, tās publicēšanas datumā *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

5 Šajā dokumentā uz transportlīdzekļiem, kas aprīkoti ar dīzeļmotoru, kas ietilpst, pirmkārt, M kategorijas (vieglās automašīnas) transportlīdzekļu jomā, kas definēti Padomes 1970. gada 6. februāra Direktīvas 70/156/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz mehānisko transportlīdzekļu un to piekabju tipa apstiprinājumu (OV L 42, 1. lpp.) A iedaļas II pielikumā — izņemot transportlīdzekļus, kuru maksimālā masa ir lielāka par 2500 kg —, un, otrkārt, uz N_1 kategorijas I klases transportlīdzekļiem (kravas transportlīdzekļi ar maksimāli atļauto svaru 1305 kg) attiecina makrodaļiņu (PM) koncentrāciju masas robežvērtību 25 mg/kg apmērā.

6 Saskaņā ar Direktīvas 98/69 2. panta 1. punktu:

"[..] neviena dalībvalsts, pamatojoties uz iemesliem, kas saistīti ar gaisa piesārņošanu ar emisijām no [mehāniskajiem] transportlīdzekļiem, nedrīkst:

— atteikties piešķirt EK tipa apstiprinājumu saskaņā ar Direktīvas 70/156/EEK 4. panta 1. punktu,

— atteikties piešķirt valsts tipa apstiprinājumu,

— aizliegt reģistrēt, pārdot vai sākt ekspluatēt transportlīdzekli saskaņā ar Direktīvas 70/156/EEK 7. pantu,

ja minētie transportlīdzekļi atbilst ar šo direktīvu grozītās Direktīvas 70/220/EEK prasībām."

7 Padomes 1999. gada 22. aprīļa Direktīva 1999/30/EK par robežvērtību noteikšanu sēra dioksīda, slāpekļa dioksīda un slāpekļa oksīdu, makrodaļiņu un svina koncentrācijai apkārtējā gaisā (OV L 163, 41. lpp.) kopā ar Direktīvu 96/62 nosaka robežvērtības, kuras it īpaši ir piemērojamas makrodaļiņu "PM_{10} " koncentrācijām apkārtējā gaisā, un tās ir juridiski saistošas kopš 2005. gada 1. janvāra.

8 Direktīvas 1999/30 piemērošanas mērķiem makrodaļiņas PM_{10} ir definētas šādi:

"11) "PM_{10} " nozīmē makrodaļiņas, no kurām 50 % iziet caur kanālu, kura efektīvais aerodinamiskais šķērsgriezums ir 10 μm."

9 Direktīvas 1999/30 5. pantā ir noteikts, ka dalībvalstis veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka makrodaļiņu koncentrācija apkārtējā gaisā III pielikuma I punktā norādītajos termiņos nepārsniedz tajā noteiktās robežvērtības."

5. Pēc tam ir pieņemta Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 20. jūnija Regula (EK) Nr. 715/2007 par tipa apstiprinājumu mehāniskiem transportlīdzekļiem attiecībā uz emisijām no vieglajiem pasažieru un komerciālajiem transportlīdzekļiem (*Euro* 5 un *Euro* 6) un par piekļuvi transportlīdzekļa remonta un tehniskās apkopes informācijai [4] . Izplūdes gāzu normatīvas *Euro* 5 paredz samazināt daļiņu masas (PM) koncentrācijas robežvērtību līdz 5 mg/km. Principā tādējādi kopš 2009. gada septembra jaunie vieglo pasažieru un komerciālo transportlīdzekļu ar dīzeļmotoru modeļi ir jāaprīko ar daļiņu filtriem; attiecībā uz jau atļauto modeļu ar dīzeļmotoru jauniem transportlīdzekļiem tas ir spēkā no 2011. gada janvāra.

6. Turklāt 2008. gada 21. maijā tika parakstīta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/50/EK par gaisa kvalitāti un tīrāku gaisu Eiropai [5]. Šī direktīva aizstāj it īpaši Direktīvu 96/62 un Direktīvu 1999/30. Jaunās direktīvas

4 — OV L 171, 1. lpp.
5 — OV L 152, 1. lpp.

22. panta 1. un 2. punktā dalībvalstis ar noteiktiem nosacījumiem ir uz laiku atbrīvotas no pienākuma ievērot robežvērtības. Uz PM_{10} šis atbrīvojums attiecas trīs gadus pēc stāšanās spēkā, tas ir, līdz 2011. gadam.

(at) punktā. Dekrētu piemēro visiem šiem transportlīdzekļiem ar dīzeļmotoriem, kurus pirmo reizi lieto pēc 2006. gada 31. decembra. Tas nozīmē, ka šie transportlīdzekļi ir aprīkoti ar daļiņu filtriem."

III — Administratīvā procedūra

7. 2005. gada 2. novembrī Nīderlande prasīja Komisijai atļaut paredzēt noteiktu transportlīdzekļu ar dīzeļmotoru daļiņu izplūdēm stingrākas prasības nekā prasa Kopienu tiesības. Lēmuma 2006/372/EK 6. punktā Komisija pasākumus, kuriem tika lūgta atļauja, apraksta šādi:

"Nīderlandes karaliste ir paziņojusi Komisijai par dekrēta projektu, kura nolūks ir noteikt obligātu robežvērtību 5 mg uz kilometru daļiņu emisijai no kravas automobiļiem, kuru pieļaujamais maksimālais svars ir 1305 kg (N_1 kategorijas I klases transportlīdzekļi), un no vieglajiem automobiļiem (M_1 kategorijas transportlīdzekļi), kā definēts *Voertuigreglement* 1.1. panta (h) un

8. Turpmākā tiesvedības gaita ir atspoguļota Pārsūdzētā sprieduma 21.–26. punktā:

"21 Ar 2005. gada 23. novembra vēstuli Komisija apliecināja Nīderlandes valdības paziņojuma saņemšanu un to informēja, ka sešu mēnešu termiņš, kas tai noteikts ar EKL 95. panta 6. punktu, lai izlemtu par lūgumiem atļaut atkāpi, ir sācies 2005. gada 5. novembrī, nākamajā dienā pēc paziņojuma saņemšanas.

22 Atbilstoši Direktīvai 96/62 veiktais ziņojums par gaisa kvalitāti Nīderlandē 2004. gadā tika iesniegts Komisijai 2006. gada 8. februārī un reģistrēts 2006. gada 10. februārī.

23 Ar 2006. gada 10. marta vēstuli Nīderlandes iestādes informēja Komisiju par 2006. gada martā *Milieu- en Natuurplanbureau* (Nīderlandes Aģentūra, kas veic ietekmes uz vidi novērtējumus; turpmāk tekstā — "*MNP*") veikto novērtējumu ar nosaukumu "Nieuwe inzichten in de omvang van de fijnstofproblematiek" (Jauni norādījumi par makrodaļiņu problemātikas apjomu).

24 Lai izvērtētu Nīderlandes iestāžu izvirzīto argumentu pamatotību, Komisija lūdza zinātnisku un tehnisku palīdzību konsultantu konsorcijam, kuru koordinē *Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek* (Nīderlandes Lietišķo zinātņu pētniecības organizācija; [..]).

25 Šī organizācija iesniedza savu ziņojumu Komisijai 2006. gada 27. martā.

26 Ar 2006. gada 3. maija Lēmumu 2006/372 [..] Komisija noraidīja paziņotā dekrēta projektu tādēļ, ka Nīderlandes Karaliste [nebija] pierādījusi "īpašas problēmas esamību attiecībā uz Direktīvu 98/69" [un tādēļ, ka] "paziņotais pasākums [nebija] samērīgs ar iecerētajiem mērķiem.""

IV — Tiesvedība pirmajā instancē un prasījumi

9. 2006. gada 12. jūlijā Nīderlande cēla Pirmās instances tiesā prasību par Apstrīdēto lēmumu 2006/372.

10. Saskaņā ar Apstrīdētā sprieduma 33. punktu Nīderlandes valdība uzskata, ka Lēmums esot pretrunā EKL 95. panta materiāli tiesiskajiem noteikumiem un EKL 253. panta pienākumam norādīt pamatojumu, jo, *pirmkārt*, tajā ir noraidīta īpašas problēmas pastāvēšana Nīderlandē, kas radās pēc Direktīvas 98/69 pieņemšanas, un tas tika pieņemts, nepārbaudot atbilstīgos datus, ko attiecīgā dalībvalsts iesniedza, *otrkārt*, tajā paziņotais dekrēta projekts tika uzskatīts par nesamērīgu ar mērķiem, ko bija nodomājusi īstenot Nīderlandes Karaliste.

11. Paātrinātā tiesvedībā Pirmās instances tiesa noraidīja prasību 2007. gada 27. jūnija spriedumā. Turklāt tā izvērtēja tikai pirmo prasības pamatu, proti, Nīderlandes iesniegto datu izmantošanu un īpašas problēmas Nīder-

landē pierādīšanu. Abos jautājumos tā noraidīja Nīderlandes valdības argumentus.

12. Par šo spriedumu Nīderlande ir iesniegusi šo apelācijas sūdzību. Nīderlandes valdība vēršas pret abām Pirmās instances tiesas izmeklēšanas daļām un prasa:

— atcelt Apstrīdēto spriedumu, lietu nodot atpakaļ Pirmās instances tiesai nolēmuma par pārējiem prasības pamatiem pieņemšanai,

— piespriest pretējai pusei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

13. Komisija prasa:

— atzīt apelācijas sūdzību par nepieņemamu vai, pakārtoti, to noraidīt un

— piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

14. Lietas dalībnieki nav iesnieguši nekādus dokumentus. Nav notikusi tiesas sēde.

V — Tiesiskais vērtējums

15. Nīderlandes un Komisijas strīds ir par to, vai stingrāku robežvērtību nekā paredzētas Direktīvā 98/69 noteikšana daļiņu emisijām no transportlīdzekļiem ir saderīga ar Kopienu tiesībām.

16. Nīderlande drīkst ieviest valsts tiesisko regulējumu, kurš atkāpjas no Direktīvas 98/69, tikai pēc Komisijas piekrišanas saņemšanas. Tas izriet no EKL 95. panta 5. un 6. punkta, jo tādējādi Nīderlandes valdība vēlāk atkāptos no tiesību akta, kurš būtu pamatots ar EK līguma 100.a pantu (pēc grozījumiem – EKL 95. pants).

17. Atbilstoši EKL 95. panta 5. punktam attiecīgajai dalībvalstij ir jādara Komisijai zināms attiecīgo valsts noteikumu ieviešanas

pamatojums [6]. Līdz ar to tai ir jāpierāda šis pamatojums [7].

18. Vispirms, dalībvalstij ir jāpierāda, ka konkrēto valsts noteikumu, kuri atkāpjas no saskaņošanas pasākuma, ieviešana balstīta uz jauniem zinātnes datiem vides vai darba vides aizsardzības jomā. Tāpat arī tai ir jāpierāda, ka tie ir pieņemti, pamatojoties uz tai raksturīgu īpašu problēmu, kas ir radusies pēc saskaņošanas pasākuma paredzēšanas [8].

19. Pēc šo pierādījumu sniegšanas Komisija atbilstoši EKL 95. panta 6. punktam pārbauda, vai paredzētie konkrētie valsts noteikumi nav patvaļīgas diskriminācijas līdzeklis vai slēpts ierobežojums tirdzniecībā starp dalībvalstīm un nerada šķēršļus iekšējā tirgus darbībai.

20. Šī apelācijas tiesvedība attiecas vienīgi uz EKL 95. panta 5. punkta piemērošanu. Šajā sakarā Komisija gan ir konstatējusi, ka Nīderlande esot iesniegusi jaunas zinātnes atziņas [9], tomēr Nīderlandē nepastāvot īpaša problēma. Pirmās instances tiesa ir noraidījusi Nīderlandes iebildumus šajā sakarā un ir apstiprinājusi šo secinājumu.

21. Apelācijas sūdzībā Nīderlandes valdība, pirmkārt, apgalvo, ka Pirmās instances tiesa ir nepareizi pieņēmusi, ka Komisija ir ņēmusi vērā tās iesniegto ziņojumu (skat. A daļu), un, otrkārt, vēršas pret to, ka Pirmās instances tiesa ir uzskatījusi Komisijas veikto pārbaudi tam, vai Nīderlandē pastāv īpaša problēma, par pietiekamu (skat. B daļu).

22. Tā kā abos apelācijas pamatos ir norādīts uz tiesību kļūdām Apstrīdētā sprieduma pamatojumā, es nobeigumā pārbaudīšu, vai nolēmums ir uzskatāms par pareizu citu tiesību pamatu dēļ (skat. C daļu). Šādā gadījumā arī apelācijas sūdzība būtu jānoraida [10].

6 — 2003. gada 21. janvāra spriedums lietā C-512/99 Vācija/Komisija (*Recueil*, I-845. lpp., 80. un turpmākie punkti).

7 — Skat. par EKL 95. panta 4. punktu 2003. gada 20. marta spriedumu lietā C-3/00 Dānija/Komisija (*Recueil*, I-2643. lpp., 84. punkts).

8 — Iepriekš 6. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā Vācija/Komisija, 80. punkts, un 2007. gada 13. septembra spriedumu apvienotajās lietās C-439/05 P un C-454/05 P *Land Oberösterreich* un Austrija/Komisija (Krājums, I-7141. lpp., 57. punkts).

9 — Skat. Apstrīdētā lēmuma 25.–32. punktu.

10 — 1992. gada 9. jūnija spriedums lietā C-30/91 P *Lestelle*/Komisija (*Recueil*, I-3755. lpp., 28. punkts), 2000. gada 13. jūlija spriedums lietā C-210/98 P *Salzgitter*/Komisija (*Recueil*, I-5843. lpp., 58. punkts) un 2006. gada 21. septembra spriedums lietā C-167/04 P *JCB Service*/Komisija (Krājums, I-8935. lpp., 186. punkts).

A — *Par pirmo apelācijas pamatu — Rīcība ar Nīderlandes ziņojumu*

23. Šis apelācijas pamats balstīts uz to, ka Apstrīdētajā lēmumā Komisija ir nepatiesi norādījusi, ka vēl nav sniegts ziņojums par gaisa kvalitāti Nīderlandē 2004. gadā.

1) Par dažādajiem ziņojumiem

24. Aplūkojamais ziņojums attiecās uz gaisa kvalitāti Nīderlandē 2004. gadā. Dalībvalstīm atbilstoši Direktīvas 96/62 11. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) daļai bija katru gadu jāiesniedz Komisijai ziņojums par gaisa kvalitāti, kurā ir norādīti apgabali un aglomerācijas, kur viena vai vairākas piesārņojošas vielas pārsniedz robežvērtības un pielaides summu.

25. Apstrīdētā lēmuma 41. punktā Komisija konstatēja, ka Nīderlande vēl neesot iesniegusi ziņas par 2004. gadu. Katrā ziņā nav šaubu par to, ka šis secinājums ir nepareizs. Pirmās instances tiesa Apstrīdētā sprieduma 22. punktā konstatē, ka Komisija saņēma šo ziņojumu 2006. gada 8. februārī un reģistrēja 2006. gada 10. februārī. Apstrīdētais lēmums ir pieņemts tikai pēc trim mēnešiem.

26. No šī ziņojuma par gaisa kvalitāti 2004. gadā cita starpā ir jānošķir divi citi ziņojumi.

27. Pirmkārt, Nīderlande 2006. gada martā iesniedza Nīderlandes Vides aģentūras [11] novērtējumu, tā dēvēto *MNP* novērtējumu. Apstrīdētā lēmuma 41. punktā Komisija, atsaucoties uz šo novērtējumu, konstatē, ka konstatētā daļiņu koncentrācija ir par 10–15 % zemāka, nekā iepriekš tika uzskatīts. Tāpat arī saskaņā ar to rajonu skaits, kuros gaisa kvalitātes robežvērtības tiks pārsniegtas, 2010. gadā būs uz pusi mazāks salīdzinājumā ar 2005. gadu un 2015. gadā — salīdzinājumā ar 2010. gadu.

28. Otrkārt, ar to Komisija uzdeva ekspertu konsorcijam, kuru koordinē Nīderlandes Lietišķo zinātņu pētniecības organizācija [12],

11 — *Milieu- en Natuurplanbureau, MNP.*

12 — *Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek*, saīsinājumā — *TNO.*

izmeklēt Nīderlandes pieteikumu. Šīs izmeklēšanas rezultāti tika fiksēti 2006. gada 27. marta tā dēvētajā *TNO* ziņojumā. Pieņemot Apstrīdēto lēmumu, Komisija būtībā pamatojās uz šo ziņojumu.

29. *TNO* ziņojums parāda, ka vismaz Komisijas ekspertiem bija zināmi jaunākie dati par gaisa kvalitāti Nīderlandē 2004. gadā. Apstrīdētā sprieduma 44. punktā Pirmās instances tiesa citē šo ziņojumu šādi:

"No sākuma datiem, ko sniedza Nīderlandes Karaliste attiecībā uz pārsniegšanu 2004. gadā, ir redzama situācija, kas atšķiras no situācijas 2003. gadā. Visās zonās ir konstatēta PM_{10} pārsniegšana par vismaz vienu robežvērtību, kam pieskaitīta pielaides norma."

2) Apelācijas pamata tiesiskais pamatojums

30. Ar šo apelācijas pamatu Nīderlandes valdība pārmet Pirmās instances tiesai tiesību kļūdu, piemērojot Komisijas rūpības pienākumu un pienākumu norādīt pamatojumu.

Pieņemamība

31. Komisija uzskata šo argumentu par nepieņemamu. Pirmām kārtām Nīderlande esot zaudējusi savas tiesības izteikt iebildumus par ziņojumu par 2004. gadu, jo tā to iesniedza tikai ar būtisku nokavēšanos. Turklāt ar šo apelācijas pamatu Nīderlande apšaubītu tikai faktiskos Pirmās instances tiesas konstatējumus.

32. Pirmais Komisijas iebildums par apelācijas pamata pieņemamību ir jānoraida, jo tam — vismaz šajā gadījumā — nav nekāda pamata. Tas, vai Komisijai administratīvajā procedūrā ir jāņem vērā novēlots dalībvalsts arguments, principā ir prasības pamatotības jautājums.

33. Tikai ārkārtas apstākļos prasību vai noteiktus prasības pamatus var nepieļaut jau pieņemamības līmenī, pamatojoties uz tiesību

ļaunprātīgas izmantošanas aizliegumu. Lai tā notiktu, dalībvalstij ir, piemēram, jārada Komisijai pamatota ticība, ka tā neiesniegs papildu informāciju vai vismaz par noteiktu dokumentu izmantošanu nekādā gadījumā necels prasību. Komisijai nav pierādījumu, ka būtu šāds ārkārtas gadījums, it īpaši ka pastāvētu pamatota ticība, un šādi pierādījumi nav arī saskatāmi.

34. Turklāt šis iebildums varētu tikt vērsts augstākais pret prasības Pirmajā instancē pieņemamību, bet ne — pret apelācijas pieņemamību. Komisija tomēr neapgalvo, ka Pirmās instances tiesa būtu šajā ziņā nepareizi pieņēmusi Nīderlandes prasību.

35. Turpretim otrais Komisijas iebildums par šī apelācijas pamata pieņemamību balstīts uz vispāratzītu apelācijas tiesību pamatprincipu — atbilstoši EKL 225. pantam un Tiesas Statūtu 58. pantam apelācijas sūdzības iesniedz tikai par tiesību jautājumiem. Tādējādi vienīgi Pirmās instances tiesa ir kompetenta konstatēt un izvērtēt atbilstošos faktus, kā arī izvērtēt pierādījumus. Faktu un pierādījumu izvērtēšana, izņemot gadījumus, kad tie tiek sagrozīti, nav tiesību jautājums, kas kā tāds ir pakļauts Tiesas kontrolei apelācijas tiesvedībā [13].

36. Nīderlandes valdības iebildumi tomēr, pretēji Komisijas uzskatam, neattiecas uz Pirmās instances tiesas faktiskajiem konstatējumiem. Par tiem nav strīda. Drīzāk runa ir par to, vai Pirmās instances tiesa no šiem faktiem ir pareizi secinājusi, ka Komisija nav pārkāpusi ne savu rūpības pienākumu, ne pienākumu norādīt pamatojumu. Tas ir tiesību jautājums. Tādējādi ir jānoraida arī šis Komisijas iebildums.

13 — 1999. gada 11. februāra spriedums lietā C-390/95 P *Antillean Rice Mills* u.c./Komisija (*Recueil*, I-769. lpp., 29. punkts), 2000. gada 15. jūnija spriedums lietā C-237/98 P *Dorsch Consult*/Padome un Komisija (*Recueil*, I-4549. lpp., 35. un turpmākie punkti), 2004. gada 7. janvāra spriedums apvienotajās lietās C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P un C-219/00 P *Aalborg Portland* u.c./Komisija (*Recueil*, I-123. lpp., 49. punkts) un 2006. gada 1. jūnija spriedums apvienotajās lietās C-442/03 P un C-471/03 P *P&O European Ferries* (*Vizcaya*)/Komisija un *Diputación Foral de Vizcaya*/Komisija (Krājums, I-4845. lpp., 60. punkts).

37. Līdz ar to pirmais apelācijas pamats ir pieņemams.

Pamatotība

38. Komisijas rūpības pienākums un pienākums norādīt pamatojumu ir jāaplūko to pilnvaru kontekstā, kādas tā ir īstenojusi šajā gadījumā. Tā kā Komisijai atbilstoši EKL 95. panta 5. un 6. punktam ir jāveic komplekss tehnisks novērtējums, tai šajā sakarā ir jāpiešķir plaša rīcības brīvība [14].

39. Tā kā tiesas kontrole Komisijas plašās rīcības brīvības dēļ ir ierobežota, Kopienu tiesiskajā kārtībā paredzēto administratīvā procesa garantiju ievērošanai ir īpaši svarīga nozīme. Pie šādām garantijām it īpaši pieder kompetentās iestādes pienākums rūpīgi un objektīvi izmeklēt konkrētās lietas būtiskos apstākļus un pietiekami pamatot savus lēmumus [15]. Tādējādi Kopienu tiesas kontrole attiecas arī uz to, vai pierādījumi, kas izmantoti, pieņemot lēmumu, ietver visus atbilstošos datus, kas vajadzīgi, lai novērtētu kompleksu situāciju, un vai tie pamato no tiem izdarītos secinājumus [16].

40. Tādējādi vispirms ir jāvērtē, vai ziņojums par 2004. gadu ietver atbilstošu informāciju. Šajā sakarā *TNO* ziņojumā ir konstatēts, ka jaunie dati rada *citādāku* priekšstatu nekā vecie dati. Grozītiem datiem noteikti ir nozīme, novērtējot stāvokli Nīderlandē. Līdz ar to šie jaunie dati bija atbilstoši.

41. Tomēr šo datu iesniegšanas brīdis ir iemesls jautāt, vai Komisija, lemjot par Nīderlandes pieteikumu, var atteikties no to izmantošanas.

14 — Šajā nozīmē skat. 2007. gada 18. jūlija spriedumu lietā C-326/05 P *Industrias Químicas del Vallés*/Komisija (Krājums, I-6557. lpp., 75. punkts) un 1998. gada 2. aprīļa spriedumu lietā C-127/95 *Norbrook Laboratories* (*Recueil*, I-1531. lpp., 90. punkts).

15 — 1991. gada 21. novembra spriedums lietā C-269/90 *Technische Universität München* (*Recueil*, I-5469. lpp., 14. punkts) un 1992. gada 7. maija spriedums apvienotajās lietās C-258/90 un C-259/90 *Pesquerias De Bermeo* un *Naviera Laida*/Komisija (*Recueil*, I-2901. lpp., 26. punkts). Skat. arī Pirmās instances tiesas 2007. gada 7. novembra spriedumu lietā T-374/04 Vācija/Komisija (Krājums, I-4431. lpp., 81. punkts).

16 — 2005. gada 15. februāra spriedums lietā C-12/03 P Komisija/*Tetra Laval* (Krājums, I-987. lpp., 39. punkts), iepriekš 14. zemsvītras piezīmē minētā lieta *Industrias Químicas del Vallés*/Komisija, 77. punkts, un 2007. gada 22. novembra spriedums lietā C-525/04 P Spānija/*Lenzing* (Krājums, I-9947. lpp., 57. punkts).

42. Nīderlande šo ziņojumu esot Komisijai iesniegusi saskaņā ar Direktīvas 96/62 11. panta 1. punkta b) apakšpunktu jau 2005. gada 1. oktobrī, tas ir, mēnesi pirms tās pieteikuma atbilstoši EKL 95. panta 5. punktam. Tomēr tā to iesniedza ar piecu mēnešu nokavēšanos. Tomēr Direktīvā 96/62 noteiktajiem termiņiem nav nekāda sakara ar procedūru atbilstoši EKL 95. panta 6. punktam. Tāpēc šim pārkāpumam nav nekādas nozīmes procedūrā saistībā ar atkāpi.

43. EKL 95. pantā nav ietverti tieši noteikumi par to, kurā brīdī ir jāiesniedz dokumenti, kuri pamato pieteikumu par atkāpi. Tiesa, proti, vadās no tā, ka dalībvalsts savus argumentus galvenokārt izsaka pieteikumā [17], taču pieļauj arī, ka iesniegtie dokumenti tiek papildināti [18].

44. Vēlāk iesniegtas informācijas izmantošana turklāt atbilst Kopienu vides un administratīvo tiesību pamatprincipiem. Saskaņā ar EKL 174. panta 3. punkta pirmo ievilkumu, izstrādājot politiku attiecībā uz vidi, Kopiena ņem vērā pieejamos zinātnes un tehnikas datus [19]. Turklāt jaunu datu izmantošana ir procedūras saskaņā ar EKL 95. panta 5. un 6. punktu pamatā [20]. Atbilstoši administratīvi procesuālajām tiesībām tiesību akta tiesiskums ir jāvērtē, pamatojoties uz informāciju, kas bija pieejama lēmuma pieņemšanas brīdī [21].

45. Atbilstoši šīm prasībām Komisija skaidri ir ņēmusi vērā tā dēvēto *MNP* novērtējumu. Tā to saņēma pat vēl vēlāk nekā ziņojumu par apkārtējā gaisa kvalitāti Nīderlandē 2004. gadā. Tas, ka *MNP* novērtējums pamato Komisijas pozīciju, vienlaikus atklāj tās attieksmi pret ziņojumu par 2004. gadu īpaši negatīvā gaismā.

17 — Iepriekš 7. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā Dānija/Komisija, 48. punkts, un iepriekš 8. zemsvītras piezīmē minētais spriedums apvienotajās lietās *Land Oberösterreich*/Komisija, 38. punkts.

18 — Iepriekš 6. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā Vācija/Komisija, 62. punkts.

19 — 1998. gada 14. jūlija spriedums lietā C-341/95 *Bettati* (*Recueil*, I-4355. lpp., 49. un turpmākie punkti). Skat. par piemērošanu dalībvalstīm 2004. gada 7. septembra spriedumu lietā C-127/02 *Waddenvereniging* un *Vogelbeschermingsvereniging* (Krājums, I-7405. lpp., 54. punkts), 2006. gada 8. jūnija spriedumu lietā C-60/05 *WWF Italia* u. c. (Krājums, I-5083. lpp., 27. punkts) un 2007. gada 13. decembra spriedumu lietā C-418/04 Komisija/Īrija (Krājums, I-10947. lpp., 63. punkts).

20 — Iepriekš 6. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā Vācija/Komisija, 41. punkts, un iepriekš 7. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā Dānija/Komisija, 58. punkts.

21 — 1975. gada 14. maija spriedums lietā 74/74 *CNTA*/Komisija (*Recueil*, 533. lpp., 29./32. punkts), 1979. gada 7. februāra spriedums apvienotajās lietās 15/76 un 16/76 Francija/Komisija (*Recueil*, 321. lpp., 7. punkts), 1997. gada 17. jūlija spriedums apvienotajās lietās C-248/95 un C-249/95 *SAM Schiffahrt* un *Stapf* (*Recueil*, I-4475. lpp., 46. punkts) un 2006. gada 12. janvāra spriedums lietā C-504/04 *Agrarproduktion Staebelow* (Krājums, I-679. lpp., 38. punkts).

46. Neraugoties uz to, izņēmuma kārtā vēlu iesniegtu ziņu neizmantošana, pamatojoties uz stingrajiem procedūras saskaņā ar EKL 95. panta 6. punktu termiņiem [22], konkrētā gadījumā varētu būt pamatota, piemēram, ja nebūtu vairāk iespējams termiņā izdarīt pārbaudi. Ja Komisija atsakās izmantot nokavēti iesniegtu informāciju, tad tomēr šim lēmumam ir jābūt pārbaudāmam tiesā. Līdz ar to Komisijai bija jāpamato, kāpēc tā nav ņēmusi vērā ziņojumu par 2004. gadu. Šajā gadījumā tas nav noticis.

47. Līdz ar to ziņojums par gaisa kvalitāti Nīderlandē 2004. gadā ir jāizmanto, lemjot par atkāpes pieteikumu.

48. Tomēr no Apstrīdētā lēmuma nevar secināt, ka būtu tikuši izmantoti šie dati. Drīzāk Komisija 41. punktā ir konstatējusi, ka tai nebija iesniegts ziņojums.

49. Turpretim Apstrīdētā sprieduma 43. un 44. punktā Pirmās instances tiesa konstatē, ka Komisijas eksperti *TNO* ziņojumā ir izmantojuši šos skaitļus un Komisija ir balstījusies uz šo ziņojumu. Turpinājumā Pirmās instances tiesa norāda uz vērtējumu vēlāk iesniegtajā *MNP* novērtējumā. No tā Pirmās instances tiesa 47. punktā secina, ka Komisijai nevar pārmest, ka tā nebūtu pārbaudījusi jaunos datus, kurus tai Nīderlandes valdība ir iesniegusi pirms lēmuma pieņemšanas.

50. Faktiski *TNO* ziņojums nepierāda, ka Komisijai bija jābūt zināmiem skaitļiem par 2004. gadu un ka šie skaitļi tika izmantoti procedūrā, proti, netieši ar *TNO* ziņojuma starpniecību.

51. Katrā ziņā nepietiek ar to, ka Komisija izmanto atbilstošo informāciju jebkādā formā. Drīzāk tai šāda informācija ir jāizmanto piemēroti [23].

52. Tomēr no Komisijas lēmuma neizriet, kādu nozīmi tā piešķir robežvērtību pārsniegšanai visā Nīderlandes teritorijā. Izmantotais *TNO* ziņojums gan ietver dažus šī stāvokļa paskaidrojumus, tomēr no tā nevar secināt, vai Nīderlandē šajā sakarā pastāv vai nepastāv īpaša problēma.

22 — Sal. ar iepriekš 7. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā Dānija/Komisija, 48. punkts, un iepriekš 8. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu apvienotajās lietās *Land Oberösterreich* un Austrija/Komisija, 39. punkts.

23 — Iepriekš 7. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā Dānija/Komisija, 114. punkts.

53. Vienīgi Pirmās instances tiesa aplūko šo jautājumu Apstrīdētā sprieduma 109. un 110. punktā. Tā norāda, ka 2004. gadā piecas citas dalībvalstis bija visās zonās pārsniegušas robežvērtības un ka gaisa kvalitāte Nīderlandē salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu absolūtos skaitļos ir pat uzlabojusies.

54. Šie Pirmās instances tiesas secinājumi tomēr nenovērš Apstrīdētā lēmuma trūkumus. Drīzāk jau tiesību aktu pamatojumā ir jābūt skaidri un nepārprotami norādītai tiesību akta izdevējas iestādes argumentācijai, lai ieinteresētās personas varētu uzzināt, kāds ir veiktā pasākuma pamatojums, un lai kompetentā tiesa varētu veikt kontroli [24]. Tādējādi trūkumi pamatojumā nevar tikt novērsti vēlāk tiesas procesā, un nekādā gadījumā to nevar darīt Kopienu tiesa.

55. Ciktāl pati Pirmās instances tiesa salīdzina Nīderlandi ar citām dalībvalstīm, tā cita starpā pārsniedz savu kompetenci un uzņemas Komisijas funkcijas [25]. Pēdējai pašai bija jāizdara salīdzinājums Apstrīdētajā lēmumā vai vismaz jābalstās uz atbilstošu ziņojumu. Līdz ar to Pirmās instances tiesas apsvērumiem par salīdzinājumu ar citām dalībvalstīm nav nozīmes.

56. Pirmās instances tiesas konstatējums, ka Komisija ir izmantojusi Nīderlandes iesniegto ziņojumu par 2004. gadu, tātad ietver tiesību kļūdu, jo Komisija nav atbilstoši izmantojusi šo ziņojumu. To, vai šī tiesību kļūda ir pamats vai viens no argumentiem Apstrīdētā sprieduma atcelšanai, tomēr galīgi var novērtēt tikai pēc otrā apelācijas pamata novērtēšanas.

B — *Par otro apelācijas pamatu — Īpašas problēmas Nīderlandē neesamība*

57. Otrais apelācijas pamats attiecas uz jautājumu, vai Nīderlandē pastāv īpaša problēma. Nīderlande vēršas pret divām argumentu grupām Pirmās instances tiesas spriedumā.

24 — 1969. gada 9. jūlija spriedums lietā 1/69 Itālija/Komisija (*Recueil*, 277. lpp., 9. punkts), 2002. gada 7. marta spriedums lietā C-310/99 Itālija/Komisija (*Recueil*, I-2289. lpp., 48. punkts), 2005. gada 15. decembra spriedums lietā C-66/02 Itālija/Komisija (Krājums, I-10901. lpp., 26. punkts) un 2006. gada 22. jūnija spriedums apvienotajās lietās C-182/03 un C-217/03 Beļģija un *Forum 187*/Komisija (Krājums, I-5479. lpp., 137. punkts).

25 — Sal. ar iepriekš 15. zemsvītras piezīmē minēto Pirmās instances tiesas spriedumu lietā Vācija/Komisija, 81. punkts.

58. Pirmkārt, Pirmās instances tiesa ir atteikusies ņemt vērā īpašos robežvērtību pārsniegšanas Nīderlandē iemeslus, jo Direktīvā 1999/30 nav minēti šie cēloņi. Šie cēloņi ir pārrobežu daļiņu emisiju ietekme, iedzīvotāju blīvums, autoceļu satiksme un dzīvojamo ēku apbūve gar autoceļiem.

1) Par Direktīvā 1999/30 noteiktajiem kritērijiem

61. 92. un 115. punktā Pirmās instances tiesa atsakās ņemt vērā pārrobežu daļiņu emisijas, iedzīvotāju blīvumu, lielo satiksmes intensitāti daudzos Nīderlandes apgabalos un dzīvojamās apbūves esamību gar autoceļiem. Šie kritēriji neesot paredzēti Direktīvā 1999/30.

59. Turklāt Pirmās instances tiesa ir gan atzinusi, ka problēmai nav jābūt unikālai, tomēr praktiski, neraugoties uz to, tā prasīja, lai pastāvētu atšķirība no *visām* citām dalībvalstīm, tas ir, unikāla problēma.

62. Tā kā Direktīvā 1999/30 ir noteiktas vienīgi robežvērtības, šis uzskats rezultātā noved pie tā, ka tikai robežvērtību pārsniegšanas pakāpe var būt piemērots kritērijs īpašas problēmas pastāvēšanai. Tomēr Pirmās instances tiesa nepaskaidro, kāpēc tā uzskata, ka Direktīvā 1999/30 ir jābūt minētiem robežvērtību pārsniegšanas cēloņiem.

60. Pirmās instances tiesas spriedums ir tā veidots, ka abas argumentu grupas atrodas līdzās un pamato nolēmumu neatkarīgi viena no otras. Tādējādi, lai pierādītu sprieduma nepamatotību, ir jābūt pamatotām abām Nīderlandes apelācijas pamata daļām.

63. Nīderlande noraida šo Pirmās instances tiesas izpratni. Komisija šajā jautājumā neiebilst pret apelāciju, bet gan uzsver otru Apstrīdētā sprieduma pamatojumu par nepietiekamām atšķirībām no citām dalībvalstīm. Turklāt Komisija norāda uz Direktīvas 96/62

8. panta 6. punktu. Saskaņā ar to dalībvalstīm ir jāapspriežas, ja robežvērtības vienā dalībvalstī tiek pārsniegtas emisiju citā dalībvalstī dēļ. Taču Nīderlande neesot uzsākusi šādu apspriešanos.

64. Direktīvai 96/62 ir izšķiroša nozīme vērtējot Pirmās instances tiesas argumentāciju attiecībā uz Direktīvā 1999/30 neminētajiem kritērijiem. Proti, Direktīvu 1999/30 nevar piemērot izolēti, bet gan tikai kopā ar Direktīvu 96/62. Direktīvas 1999/30 pieņemšana ir paredzēta Direktīvas 96/62 4. pantā un I pielikumā. Turklāt pasākumi, kuri dalībvalstīm attiecībā uz gaisa kvalitāti ir jāveic īpaši, bet ne tikai tad, ja tiek pārsniegtas robežvērtības, izriet nevis no Direktīvas 1999/30, bet gan no Direktīvas 96/62.

65. Neviena no direktīvām nenosaka, kādi gaisa piesārņojuma cēloņi ir piemēroti, lai pamatotu īpašu problēmu. Drīzāk tās ir formulētas diezgan vispārīgi, lai ievērotu atšķirības starp dažādām dalībvalstīm. Līdz ar to tās nosaka vienīgi gaisa kvalitātes uzraudzību, sasniedzamo mērķi, proti, robežvērtības, un programmu šī mērķa sasniegšanai attīstību, neprasot noteiktus pasākumus emisiju samazināšanai. Turklāt vēl, īpaši, apkārtnes gaisa piesārņojuma robežvērtības atbilstoši Direktīvas 1999/30 ceturtajam apsvērumam ir minimālās prasības, kas ir vispārēji piemērojamas visās dalībvalstīs. Stingrāks regulējums ir iespējams [26].

66. Turklāt, aplūkojot Direktīvu 1999/30 un Direktīvu 96/62 kopā, ir skaidrs, ka Pirmās instances tiesas noraidītajiem kritērijiem noteikti ir nozīme, novērtējot apkārtnes gaisa kvalitāti.

67. Direktīvas 96/62 8. pantā un IV pielikumā ir it īpaši noteikts, kāda informācija dalībvalstīm ir jāievāc un jāpaziņo Komisijai, ja ir pārsniegtas robežvērtības. Atbilstoši šī pielikuma 5. punktam ir jānosaka piesārņojuma avots, it īpaši nozīmīgākie emisiju avoti un piesārņojums, kas pārnests no citiem apgabaliem. 6. punktā paredzētajā situācijas analīzē ir jānorāda ziņas par [piesārņojuma līmeņa] pārsniegšanas izraisītājiem faktoriem, un šajā sakarā ir konkrēti skaidri minēta pārnese, tostarp pārrobežu pārnese un [piesārņojuma] veidošanās.

26 — Skat. arī 2005. gada 15. novembra spriedumu lietā C-320/03 Komisija/Austrija (Krājums, I-9871. lpp., 80. punkts).

68. Direktīvas 96/62 8. panta 6. punktā šajā sakarā, pretēji Apstrīdētā sprieduma 92. punktam, ir uzsvērts, ka pārrobežu daļiņu emisijas, kā to apgalvo Nīderlande, noteikti ir Kopienu tiesību būtisks gaisa kvalitātes vērtēšanas kritērijs.

71. Tādējādi Tiesa 92. un 115. punktā nepamatoti, atsaucoties uz Direktīvu 1999/30, ir atteikusies ņemt vērā pārrobežu piesārņojumu, iedzīvotāju blīvumu, lielo satiksmes intensitāti daudzos Nīderlandes apgabalos un dzīvojamo apbūvi gar autoceļiem.

2) Par īpašas problēmas neesamību

69. Atšķirībā no Pirmās instances tiesas secinājuma Apstrīdētā sprieduma 115. punktā, nevar neņemt vērā arī satiksmes intensitāti. Tā gan netiek izcelta tādā pašā veidā kā pārrobežu piesārņojums, tomēr tā katrā ziņā ir cēlonis, kas ir jāņem vērā Direktīvas 96/62 8. panta ietvaros.

72. Līdz ar to tuvāk ir jāaplūko otra Pirmās instances tiesas argumentu daļa, kas attiecas uz īpašas problēmas Nīderlandē neesamību.

73. Pirmās instances tiesa Apstrīdētā sprieduma 63. punktā konstatē: "Ikvienai problēmai, kas rodas vispārīgi tādos pašos apstākļos dalībvalstīs kopumā un līdz ar to prasa saskaņotus risinājumus Kopienu līmenī, piemīt vispārējs raksturs, un tā nav īpaša EKL 95. panta 5. punkta nozīmē."

70. Saskaņā ar Direktīvas 96/62 II pielikuma pirmo ievilkumu galu galā iedzīvotāju apdraudētības pakāpe ir faktors, kas ir jāņem vērā, nosakot Kopienu robežvērtības. Tādējādi arī šis faktors ir piemērots kritērijs robežvērtību pārsniegšanas noteiktās dalībvalstīs nozīmīgumam. Tā kā iedzīvotāju blīvums, lielā satiksmes intensitāte daudzos Nīderlandes apgabalos un dzīvojamā apbūve gar autoceļiem ir izšķiroša iedzīvotāju apdraudētībai, Apstrīdētā sprieduma 115. punkts arī šajā sakarā ietver tiesību kļūdu, jo Pirmās instances tiesa noraida šos faktorus tāpēc, ka tie nav minēti Direktīvā 1999/30.

74. Apstrīdētā sprieduma 65. punktā Pirmās instances tiesa arī piekrīt Nīderlandes valdībai, "ka tāpēc, ka problēma ir īpaša

dalībvalstij [ka, lai problēmu uzskatītu par īpašu] attiecīgā noteikuma nozīmē, nav nepieciešams, lai tā izrietētu no šīs vienas valsts teritorijā pastāvošā vides riska".

75. Tomēr apelācijā Nīderlande apstrīd, ka Pirmās instances tiesa, pretēji minētajiem paskaidrojumiem 53. un 106. punktā, lai konstatētu īpašas problēmas pastāvēšanu, būtu prasījusi atšķirības no citām dalībvalstīm. Saskaņā ar to Pirmās instances tiesa atsevišķos argumentus par īpašu problēmu visos gadījumos noraidīja, norādot, ka situācija citās dalībvalstīs ir līdzīga.

76. Atbilstoši Apstrīdētā sprieduma 53. punktam Nīderlandes pasākumu atļaušanas nosacījums ir tas, ka Nīderlandes teritorijā konstatētā robežvērtību pārsniegšana "to ievērojami atšķīra no tām, kas tika konstatētas citās dalībvalstīs". Atbilstoši 106. punktam attiecīgajai dalībvalstij ir jāpierāda, ka tajā pastāv īpašas problēmas, "kas to atšķir no pārējām dalībvalstīm". Tādējādi Pirmās instances tiesa šajos punktos prasa tieši atšķirību no *visām* citām dalībvalstīm.

77. Līdz ar to Apstrīdētā sprieduma 63. un 65. punkts, no vienas puses, un 53. un 106. punkts, no otras puses, ir savstarpēji pretrunīgi. Neraugoties uz šo pretrunu, jebkurā gadījumā ir skaidri saskatāms tas, ka Pirmās instances tiesa ir pamatojusi Apstrīdēto spriedumu tikai ar iepriekš minētajos punktos izdarītajiem apsvērumiem, ka Nīderlande ne ar ko neatšķiras no visām citām dalībvalstīm. Pirmās instances tiesa, proti, nepārbauda, vai to dalībvalstu skaits, kurām ir līdzīga problēma, ir pārāk liels, lai atzītu, ka Nīderlandei ir īpaša problēma. Tā drīzāk vienīgi nosauc līdzīgi skarto dalībvalstu attiecīgos piemērus.

78. Pēdējais Pirmās instances tiesas uzskats tomēr ir kļūdains. Saskaņā ar spriedumu lietā *Land Oberösterreich* [Augšaustrijas federālā zeme] īpaša problēma EKL 95. panta 5. punkta nozīmē nav vienīgi unikāla problēma [27]. Augšaustrijas federālās zemes gadījumā Pirmās instances tiesa un Komisija drīzāk jēdzienu "īpašs" ir pareizi interpretējusi atbilstoši nozīmei "neparasts" [28].

79. Līdz ar arī Pirmās instances tiesas konstatējumi, salīdzinot dalībvalstis, nav piemēroti, lai ar tiem pamatotu Apstrīdēto spriedumu.

27 — Iepriekš minēts 8. zemsvītras piezīmē, 65. punkts.

28 — Iepriekš minēts 8. zemsvītras piezīmē, 66. un turpmākie punkti.

C — *Par iespēju norādīt citu Apstrīdētā sprieduma pamatojumu*

80. Apstrīdētais spriedums gan ietver tiesību kļūdas, taču apelācija būtu jānoraida arī tad, ja sprieduma formula būtu pareiza cita tiesiska pamatojuma dēļ [29]. Tādēļ ir jāpārbauda, vai Komisijas ir pamatoti konstatējusi, ka Nīderlandē pastāv īpaša problēma tikko minētā sprieduma lietā *Land Oberösterreich* nozīmē, tas ir, problēma, kas nav neparasta, bet kurai ir vispārējs raksturs.

81. Nīderlandes problēma ir tā, ka PM_{10} koncentrācija apkārtējā gaisā pārsniedz Direktīvā 96/62, skatītā kopā ar Direktīvu 1999/30, noteiktās robežvērtības.

82. To, vai šī problēma ir īpaša, Pirmās instances tiesa un Komisija novērtē līdzīgi kā līdz šim izlemtajās lietās, salīdzinot stāvokli dažādās dalībvalstīs. Šajā lietā tomēr tieši Kopienu tiesību normu mērķu konflikts pamato īpašas problēmas esamību (par to skat. turpinājumā 1) sadaļā). Līdz ar to īpašas problēmas pamatošana, izdarot salīdzinājumu ar citām dalībvalstīm, tiek aplūkota tikai pakārtoti (par to skat. turpinājumā 2) sadaļā).

29 — Skat. norādes 10. zemsvītras piezīmē.

1) Par īpašas problēmas pamatojumu ar Kopienu tiesību mērķu konfliktu

83. Šajā gadījumā problēma, kuru Nīderlande vēlas risināt ar atkāpi no Direktīvas 98/69, ir radusies no *citu* Kopienas tiesību normu prasībām — apkārtējais gaiss Nīderlandē nesasniedz stāvokli, kāds ir noteikts Direktīvā 96/62, skatītā kopā ar Direktīvu 1999/30.

84. To *tiešām* nevar uzskatīt par neparastu un tas attiecas arī uz citām dalībvalstīm. Vienlaikus Kopienu tiesību prasībās apkārtnes gaisa kvalitātei ir aprakstīts stāvoklis, kādā ir jābūt apkārtnes gaisam visā Kopienu teritorijā. Tādējādi šo kvalitātes standartu pārkāpums *tiesiskā* nozīmē nevar tikt uzskatīts par "parastu", jo Kopienu tiesību ievērošana, nevis to pārkāpšana ir normatīvā vispārējā prasība. Līdz ar to standarta pārkāpums ir jāuzskata par īpašu EKL 95. panta 5. punkta nozīmē.

2) Par salīdzinājumu ar citām dalībvalstīm

85. Ja Tiesa nepiekrīt manam viedoklim vai tas nav skaidrs, jo lietas dalībnieki līdz šim par to nav pauduši savu viedokli, es turpinājumā izpētīšu, vai salīdzinājumā ar citām dalībvalstīm Nīderlandē pastāv īpaša problēma.

86. Attiecībā uz tiesas vērtējuma standartu, Komisijai — kā jau minēts — ir jāpiešķir plaša rīcības brīvība, ciktāl situācijas dažādās dalībvalstīs salīdzinājumam ir nepieciešams veikt tehnisku novērtējumu. Tai savukārt ir rūpīgi un objektīvi jāizmeklē konkrētās lietas būtiskie apstākļi un pietiekami jāpamato savi lēmumi. Tādējādi Kopienu tiesas kontrole attiecas arī uz to, vai pierādījumi, kas izmantoti, pieņemot lēmumu, ietver visus atbilstošos datus, kas vajadzīgi, lai novērtētu kompleksu situāciju, un vai tie pamato no tiem izdarītos secinājumus [30].

87. Turpinājumā ir jāatgādina, ka īpašas problēmas pierādīšanas pienākums ir pieteikumu iesniegušajai dalībvalstij, tātad šajā gadījumā Nīderlandei [31]. Tādējādi Komisijai nav jāpierāda, ka nav īpašas problēmas. Tomēr, ja tā neatzīst, ka pastāv īpaša problēma, tai konkrētā gadījumā ir jāpierāda, kādēļ tā noraida dalībvalsts apgalvojumus šajā sakarā.

88. Kā jau konstatēts, pretēji Apstrīdētajam spriedumam, šajā gadījumā ir it īpaši jāņem vērā pārrobežu piesārņojumus, iedzīvotāju blīvums, lielā satiksmes intensitāte daudzos Nīderlandes apgabalos un dzīvojamā apbūve gar autoceļiem, kā arī ziņojums par gaisa kvalitāti 2004. gadā.

89. Apstrīdētā lēmuma 41.–43. punktā Komisija pamatojas būtībā uz diviem argumentiem: pirmkārt, daļiņu piesārņojuma koncentrācija Nīderlandē kopumā neesot lielāka kā septiņās citās dalībvalstīs, otrkārt, problēma, ievērojot Direktīvu 98/69, esot

30 — Skat. iepriekš, 38. un turpmākie punkti.

31 — Skat. iepriekš, 17. un turpmākie punkti.

apšaubāma, jo īpašā daļiņu piesārņojuma koncentrācija Nīderlandē nav radusies no tur esošajiem transportlīdzekļiem.

90. Pirmais arguments principā gan varētu būt pārliecinošs, ja pieņem — pretēji šeit paustajam viedoklim —, ka Kopienu robežvērtību pārsniegšana šajos apstākļos vēl nerada īpašu problēmu. Tomēr šajā gadījumā tas tā nevar būt jau tāpēc vien, ka Komisija nav aplūkojusi daļiņu piesārņojuma koncentrāciju, kas izriet no Nīderlandes ziņojuma par 2004. gadu.

91. Komisijas otrais arguments, ka nepastāv īpaša problēma attiecībā uz transportlīdzekļiem ar dīzeļmotoru, ir atbilstošs, lai atspēkotu daļu no Nīderlandes argumentācijas pieteikumā par atkāpi. Kā Nīderlande šobrīd arī vairs neapstrīd, tajā ir mazāk reģistrētu transportlīdzekļu ar dīzeļmotoriem nekā lielākajā daļā citu dalībvalstu.

92. Tomēr minētais neizslēdz, ka Nīderlandē pastāv īpašas problēmas saistībā ar pārējiem minētajiem jautājumiem. Tam, vai šīs iespējamās problēmas pamato pasākumus attiecībā uz transportlīdzekļiem ar dīzeļmotoru, nav nozīmes, pārbaudot īpašas problēmas pastāvēšanu. Tas drīzāk būtu jāpārbauda turpmākā pārbaudē atbilstoši EKL 95. panta 6. punktam.

93. Attiecībā uz pārējiem attiecīgajiem Nīderlandes apgalvojumiem, Komisija Apstrīdētā lēmuma 40. punktā atzīst, ka būtiska Nīderlandes daļiņu piesārņojuma daļa tiek pārnesta uz to pāri robežām. Tomēr tā uzsver, ka šī daļa nav lielāka kā pārējās Beniluksa valstīs.

94. Tomēr šis arguments mani nepārliecina, jo īpašajai problēmai nav jābūt ekskluzīva rakstura. Tas, ka Beniluksa valstis to centrālā stāvokļa un nelielā izmēra dēļ īpaši cieš no pārrobežu daļiņu piesārņojuma, ir tām piemītoša problēma, kuru pilnīgi noteikti var atzīt par īpašu.

95. Tāpat arī Apstrīdētā lēmuma 40. punktā Komisija apstiprina, ka pastāv lieta netieša Roterdamas ostas ietekme uz daļiņu piesārņojuma koncentrāciju, tomēr nepierāda, kāpēc tā nav uzskatāma par īpašu problēmu.

96. Apstrīdētā lēmuma 34.–36. punktā Komisija min arī iedzīvotāju blīvumu, lielo satiksmes intensitāti daudzos Nīderlandes apgabalos un dzīvojamās apbūves esamību gar autoceļiem. Tā gan neizsaka savu viedokli par to, vai tādējādi var pamatot īpašu problēmu, taču izmantotajā Komisijas ekspertu ziņojumā ir vismaz izteikumi šajā virzienā. Saskaņā ar tiem situācija Nīderlandē šajā sakarā ir līdzīga pārējām Beniluksa valstīm, Apvienotās Karalistes centrālajai daļai un Rietumvācijai.

97. Tomēr ar šiem secinājumiem nepietiek, jo nav izteikts viedoklis par to, vai šī telpā relatīvi ierobežotā Kopienu daļa tomēr nav pietiekami neparasta, lai to skartu īpaša problēma.

98. Līdz ar to Komisija nav vai ir nepietiekami novērtējusi būtiskas Nīderlandes īpašības, atsakoties atzīt īpašu Nīderlandes problēmu. Tās konstatējumi par īpašas Nīderlandes problēmas neesamību tādējādi nevar pamatot Apstrīdēto lēmumu.

3) Starpsecinājums

99. Tādējādi Apstrīdētajam spriedumam nevar norādīt citu pamatojumu. Šajā lietā jau Direktīvas 96/62, skatītas kopā ar Direktīvu 1999/30 pārkāpums, pamato īpašu Nīderlandes problēmu. Bet arī pakārtoti izdarītā dalībvalstu salīdzinājuma pārbaude sniedz to pašu rezultātu, jo Komisija nav pietiekami novērtējusi atbilstošos Nīderlandes izteikumus.

D — *Par nolēmumu par apelāciju*

100. Atbilstoši tās Statūtu 61. panta 1. punkta otrajam teikumam Tiesa, ja tiek atcelts Apstrīdētais spriedums, var pati taisīt galīgo spriedumu attiecīgajā lietā, ja to ļauj tiesvedības stadija, vai nodot lietu atpakaļ sprieduma taisīšanai Pirmās instances tiesā.

101. Līdzšinējā pārbaude vēl neļauj pasludināt spriedumu par Nīderlandes prasību pret apstrīdēto Komisijas lēmumu. Proti, lēmums nav pamatots tikai, noraidot īpašas Nīderlandes problēmas pastāvēšanu. Komisija ir papildus pamatojusies uz otru pamatojumu, kuru arī Nīderlande ir apstrīdējusi. Nīderlandes pasākums neesot saderīgs ar EKL 95. panta 6. punktu.

102. Par šo jautājumu Tiesa vēl nav izdarījusi secinājumus, un tas nav bijis arī tiesvedības priekšmets Tiesā. Līdz ar to pastāv būtiskas šaubas par gatavību pieņemt lēmumu.

103. Varētu gan uzdot jautājumu, vai Apstrīdētais lēmums ir jāatceļ jau tāpēc, ka Komisija, izdarot pārbaudi atbilstoši EKL 95. panta 6. punktam, nav tāpat arī izmantojusi Nīderlandes ziņojumu par gaisa kvalitāti 2004. gadā. Tomēr lēmuma par šo jautājumu pieņemšanai ir jānoklausās lietas dalībnieki. Tā kā tas tiesvedībā Tiesā līdz šim nav noticis, par lietu kopumā nevar taisīt galīgo spriedumu.

104. Tādējādi lieta sprieduma taisīšanai ir jānodod atpakaļ Pirmās instances tiesai.

VI — Tiesāšanās izdevumi

105. Ja Tiesa nodod lietu atkārtotai izskatīšanai Pirmās instances tiesai, tad saskaņā ar Reglamenta 122. pantu lēmums par tiesāšanās izdevumiem nav jāpieņem, tas jādara galīgajā spriedumā.

VII — Secinājumi

106. Tādējādi ierosinu Tiesai izlemt nospriest šādi:

1) atcelt Pirmās instances tiesas 2007. gada 27. jūnija spriedumu lietā T-182/06 Nīderlande/Komisija (Krājums, II-1983. lpp.);

2) nodot lietu atkārtotai izskatīšanai Eiropas Kopienu Pirmās instances tiesai;

3) lēmuma pieņemšana par tiesāšanās izdevumiem tiek atlikta.